

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНА КОНФЛІКТОЛОГІЯ»**

Галузь знань	23 «Соціальна робота»
Шифр та назва спеціальності	231 «Соціальна робота»
Назва освітньо-професійної програми	Соціальна робота
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Кафедра	Публічного управління, адміністрування та соціальної роботи
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	вибіркова
Форма навчання	денна/заочна
	ВИКЛАДАЧІ
Прізвище, ім'я та по батькові	Мельничук Лариса Михайлівна
Посада	Старший викладач
Науковий ступінь, вчене звання	Доктор наук з державного управління
Електронна адреса	kafedra_pua_sr@nuozu.edu.ua
Посилання на профіль викладача	https://www.nuozu.edu.ua/s/np/k/publicnoho-upravlinnia-administruvannia-ta-sotsialnoi-roboty/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky#gsc.tab=0

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	Навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що забезпечують підготовку магістрів з соціальної роботи та входить до циклу вільного вибору здобувачів вищої освіти «Соціальний працівник». Вміння працювати з конфліктами є однією з найважливіших навичок для соціального працівника. Відповідно саме вивчення навчального курсу "Соціальна конфліктологія" дає можливість майбутнім соціальним працівникам сформулювати уявлення про природу, структуру, розвиток, класифікацію соціальних конфліктів, методи їх попередження, врегулювання і вирішення та бути готовими до кваліфікованого та майстерного виконання своїх професійних обов'язків.
Мета дисципліни	Формування оволодіння здобувачами вищої освіти сучасних знань та уявлення про теоретичні основи та закономірності функціонування конфліктологічної науки, причин виникнення, етапів протікання і визначення способів завершення конфліктів; розуміння специфіки конфліктів у різних сферах життєдіяльності людей; вироблення навичок прогнозування, своєчасного попередження, врегулювання та розв'язання соціальних конфліктів
Пререквізити	Навчальна дисципліна «Соціальний менеджмент та маркетинг соціальних послуг»
Прореквізити	Дисципліна може слугувати основою для підготовки кваліфікаційної роботи
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	Навчальна дисципліна дає можливість здобути такі загальні та фахові компетентності освітньо-професійної програми: <ul style="list-style-type: none">- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;- навички міжособистісної взаємодії;- здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук;- здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення;- здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи;- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.- здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефаківців.- здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.- здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проектів і технологій.

Результати навчання	<p>Навчальна дисципліна дає можливість досягти таких результатів освітньо-професійної програми:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог; - показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук; - автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях; - аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи; - самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати, вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок; - демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи.
Обсяг дисципліни	<p>Загальний обсяг дисципліни: 4 кредити ЄКТС (120 годин). В тому числі: денна форма навчання: лекції – 16 годин, практичні заняття – 16 годин, самостійна робота – 88 годин заочна форма навчання: лекції – 6 годин, практичні заняття – 8 годин, самостійна робота – 106 годин.</p>
Форма підсумкового контролю	Залік
Терміни викладання	Дисципліна викладається у 1-му семестрі

Інформація про консультації

Відповідно до затвердженого графіка консультацій у семестрі викладання дисципліни

Програма дисципліни

Назви тем (модулів)		Зміст тем
1.	Тема 1. Теоретичні основи конфліктології.	Соціальна природа конфліктів, їх суть структурні елементи та класифікація. Механізми та причини виникнення конфлікту. Стадії протікання. Функції. Стили поведінки у конфліктній взаємодії та способи вирішення конфліктів.
2.	Тема 2. Загальні основи соціальних конфліктів	Основні поняття та категорії соціальної конфліктології. Особливості соціальних конфліктів. Причини виникнення конфліктів у соціальній роботі. Поняття конфліктогену, типи та аналіз конфліктогенів у соціальній роботі.
3.	Тема 3. Специфіка конфліктів у різних сферах	Соціально-психологічні основи внутрішньоособистісних конфліктів. Міжособистісні та сімейні конфлікти. Організаційні та трудові конфлікти. Соціокультурний конфлікт. Специфіка організаційно-управлінських конфліктів.
4.	Тема 4. Управління соціальними конфліктами	Теорія і практика управління соціальним конфліктом. Стратегії протидії та вирішення соціального конфлікту. Алгоритм управління соціальним конфліктом. Профілактика соціальних конфліктів. Попередження і пом'якшення соціальних конфліктів. Співробітництво та соціальне партнерство.
5.	Тема 5. Технології вирішення соціальних конфліктів	Технології вирішення і врегулювання конфліктів. Базові основи консенсусу. Юридичні способи врегулювання конфліктів. Переговори як спосіб вирішення конфліктів. Психологія переговорного процесу. Динаміка переговорного процесу та алгоритм переговорів. Медіація як альтернативний спосіб розв'язання конфліктів.

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Зміст роботи	Денна форма	Заочна форма
Опрацювання лекційного матеріалу	30 год	45 год.
Підготовка до практичних занять	30 год	45 год
Підготовка та захист індивідуальної роботи	10 год	10 год.
Підготовка до заліку	8 год	8 год.
залік	2 год	2 год.

Перелік орієнтовних напрямів індивідуальної роботи здобувачів

1. Суть та природа соціальних конфліктів
2. Механізми та причини виникнення конфлікту.
3. Типи та класифікації соціальних конфліктів
4. Функції та дисфункції соціальних конфліктів
5. Етапи розвитку соціальних конфліктів
- Методи дослідження соціальних конфліктів
6. Стили поведінки у конфліктній взаємодії
7. Конфліктна взаємодія в різних сферах суспільного життя
8. Види конфліктів (сімейні конфлікти, трудові конфлікти, етнічні та міжетнічні конфлікти, релігійні конфлікти, екологічні конфлікти, тощо)
9. Методи профілактики, попередження та вирішення соціальних конфліктів
10. Завдання та функції соціального працівника в роботі з конфліктами
11. Навички та методи роботи соціального працівника з конфліктами
12. Етика роботи соціального працівника з конфліктами
13. Вплив соціальних конфліктів на особистість, групу та суспільство:
14. Психологічні та соціальні наслідки конфліктів
15. Вплив конфліктів на здоров'я людей
16. Економічні наслідки конфліктів
17. Роль соціального працівника в роботі з конфліктами:
18. Конфліктогени, типи та аналіз конфліктогенів у соціальній роботі.
19. Алгоритм управління соціальним конфліктом.
20. Технології вирішення і врегулювання конфліктів.
21. Базові основи консенсусу.
22. Юридичні способи врегулювання конфліктів.
23. Переговори як спосіб вирішення конфліктів.
24. Психологія переговорного процесу.
25. Медіація як альтернативний спосіб розв'язання конфліктів.

Список рекомендованих джерел

Базова література

1. Воронцов С. А. Соціальна конфліктологія. К.: Либідь, 2005. 368 с.
2. Гуменюк Л. Й. Соціальна конфліктологія: підручник / Л. Й. Гуменюк. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. 564 с.
3. Калаур С.М., Фалинська З.З. Соціальна конфліктологія: Навч. посібник. Тернопіль: Астон, 2010. 360 с.
4. Калениченко Р. А., Коханець А. С. Конфліктологія і психологія управління : навч. посіб. / Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури. Київ : Компринт, 2021. 166 с.
5. Омельченко В. В. Соціальна психологія та конфліктологія: навч. посіб. / Харків. нац. ун-т радіоелектроніки. Харків : ХНУРЕ, 2020 . Ч. 2 : Конфліктологія. 2020. 63 с.
6. Пірен М. І. Конфліктологія : підручник. Київ : МАУП, 2003. 360 с.
7. Соціальний конфлікт: інноваційні комунікативні технології врегулювання: практичний посібник [Г. М. Бевз, І. В. Петренко, А. І. Гусев, В. І. Давидов, О. В. Івачевська, Н. С. Малєєва, О. Г. Цукур] / за наук. ред. Г. М. Бевз, І. В. Петренко; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології, 2020. 144 с.
6. Трофименко А. В., Константинова Ю.В. Конфліктологія та теорія переговорів : навчальний посібник. Маріуполь : МДУ, 2020. 375 с.

Допоміжна література

7. Альтернативні підходи до розв'язання конфліктів: теорія і практика застосування : посібник / [уклад. : Н. Найдук, І. Сенюта, О. Бік, Х. Терешко]. Л. : ПАІС, 2007. 296 с.
8. Ващенко І.В, Кляп М. І. Конфліктологія та теорія переговорів. Київ: Знання, 2017. 408 с.
9. Гарькавець С. О. Соціальні конфлікти: Словник-довідник. Северодонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2020. 120 с.
10. Нагаєв В. М. Конфліктологія (модульний варіант): курс лекцій. Київ: Центр навчальної літератури, 2014. 200 с.
11. Омельченко В. В. Соціальна психологія та конфліктологія : навч. посіб. / Харків. нац. ун-т радіоелектроніки. Харків : ХНУРЕ, 2020 . Ч. 1 : Соціальна психологія : навч. посіб для студентів усіх спец. і форм навч. 2021. 173 с.
12. Петрінко В. С. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці : навч. посіб. / Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т", Ф-т сусп. наук, Каф. політології і держ. упр. Ужгород : Говерла, 2020. 359 с.
13. Управління конфліктами : навч. посіб. / Г. В. Жаворонкова, О. М. Скібіцький, Т. В. Сівашенко, О. І. Туз. Київ : Кондор, 2010. 172 с.
15. Яхно Т. П., Куревіна І. О. Конфліктологія та теорія переговорів [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / ВНЗ Укоопспілки "Львів. комерц. акад.". К. : Центр учбової літератури, 2012. 176 с.

Інформаційні ресурси в інтернеті:

16. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
17. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого (парламентська) . URL: <http://nlu.org.ua/>
18. Google Scholar: URL:<https://scholar.google.com/>

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином:
		для диференційованого заліку	для заліку		
91-100	A	Відмінно	зараховано	Нарахування балів	<p><i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (виконання практичних занять та індивідуальних робіт) – до 60 балів, за результати іспиту/заліку – до 40 балів.</i></p>
81-90	B	Добре			
71-80	C				
61-70	D				
51-60	E	Задовільно			
31-50	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання		
0-30	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

Оцінювання за складовими дисципліни

		Політика опанування навчальної дисципліни
Робота на практичних заняттях	20 балів	<p>Здобувач вищої освіти зобов'язаний виконувати вимоги освітньої програми, брати активну участь в освітньому процесі, здійснювати самостійну підготовку до занять, дотримуватися принципів академічної доброчесності</p>
Підготовка та захист індивідуальної роботи	40 балів	
Залікове тестування	40 балів	
УСЬОГО	100	